

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
щодня 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конт. почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русланових повістей М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім
вечір'я і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я.
гайловська ч.

Рукописи звертає ся лише на
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від пошти. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надсе-
нім“ 40 сот. Подяки і привітні
донесення по 30 сот. від стрічки

Непевне положенє.

(X) Нова балканська війна розгріває ся між иншим коло Галіполі, а політичне значінє сего становища починає вже кидати свої тіні.

В усіх європейських кабінетах, а також на лондонських нарадах амбасадорів не говорять тепер майже про нічого більше, як про болгарські операції Болгар коло Галіполі. Міродатні дипломатичні круги застановляють ся над досяглюстю можливого болгарського успіху в безпосереднім сусідстві Дарданелів.

Се зовсім зрозуміла річ, що рішуча побіда Балканського Союзу коло Галіполі висунула небезпечне питання Дарданельське на перше місце, а тоді мабуть показав ся ко нечність розв'язки сего питання. В таких слу- чаю конечно вмішали ся європейські держа- ви в сю справу, а се вмішанє могло би на- брати такого вигляду, що се було б прямим вмішанєм в балканську війну. Сама гадка про можливі послідовности такого звороту бал- канських подій викликає певне застривоженє. Знаменно, що в зв'язі з обговорюванєм сеї справи виринула також вість, що Росія ба- жає через свого царгородського посла Гіреа виступити з новими пропозиціями перед турецьким правительством.

Що в міжнародній політиці тепер вири- нають невеликі клопоти, випливає також з пі- урядового берлінського вислову, що зовсім несправедливий підносить ся докір, начеб єв- ропейські кабінети теперішньому балканському положеню приглядали ся з заложеними рука- ми. На се вказує недавня промова цїсаря

Вільгельма, а також посланництво кн. Гоген- льоге, що положенє треба вважати вельми поважним. Колиб болгарські операції посунули ся аж по морський пролив або навіть до Цар- города, то требаб часити ся з можливістю, що не всі європейські держави приглядалиб ся спокійно тим подіям.

Що до Австро-Угорщини і Німеччини, то можна сподівати ся, що обі єї держави булиб зовсім нейтральні, колиб морський про- лив або Царгород був загрожений, або навіть попав ся в болгарські руки. Але о много біль- ше інтересована Дарданельською справою є Росія і Англія і дуже можливо, що в тій справі єї держави попали би в спр між со- бою. Австро-угорська монархія очевидно не малаб найменшого поводу помагати в сій справі одній або другій державі. Росія і Ан- глія повинні самі розправити ся між собою, а наша монархія не потребує побивати ся ані за одною ані за другою державою.

Одна лише справа, котра прямо обходи- ла би Австро-Угорщину і в котрій наша мо- нархія була би приневолена виступити з усею рішучістю, се було би пряме вмішанє Росії в альбанське питання в користь балканського союзу а особливо сербських домагань.

Зєднані сербські і чорногорські війська на- магають ся всіми силами заволодіти Сход- рою. Тридержавний союз тимчасом заявив зовсім недвозначно, що навіть на случай овладі Сходри сербсько-чорногорськими війсь- ками се місто мало би остати альбанським.

А намаганя сербських і чорногорських військ вдевуають підзор, що Росія поробила вже Сербам і Чорногорцям зовсім інші обі- дянки. Інакше не можна собі пояснити, для

чого Сербія і Чорногора так покvapно намага- ють ся заволодіти твердиною, про котру на- перед знають, що она має конечно дістати ся новій Альбанії, а не їм. Вжеж і в Білгороді і в Цетинії повинні собі уявити, що овлада Сходри не змінила би положеня, бо она має остати альбанською.

Піурядово звіщають вправді з Петер- бурга, що Росія в тій справі прихляє ся до становища нашої монархії. Однак мимо того треба признати, що сій піурядовій вісти на- дає покvapне намаганє Сербів і Чорногорців особливого освітленя. Вжеж король Микита є занадто проворний чоловік, щоби жертву- вати за наперед проващу справу тисячі своїх жовірів.

Що до Німеччини, то її обходило б вель- ми порушенє Росією і Францією вірменської і сирійської справи. Німеччина булаб в таких случаю приневолена виступити з усею силою в обороні своїх інтересів в тих краях. А хоч ся справа поки що не є така пильна, то всеж таки причинає ся она чимало до заострення сучасного міжнародного положеня і его грози.

Інша справа, котрої значінє в сій, хвилі не можна легковажити, се румунсько-болгар- ский спір. Що до спірного питання, то Руму- нїя минувшої суботи зовсім рішучо відповіла, що не може ніяким способом зречи ся твер- дині Силістрії. Можна бути цікавим на се, який відгомін викличе ся відповідь в Болга- рії. Треба однак на жаль числити ся з тим, що взаємини між Софією а Букарештом на- ново заострять ся. Румунія вправді займає розумне становище здержливе, однак можли- во також, що й там переповнить ся мірка терпеливости.

Сподіваня минувших тижнів, що поло- женє небаком прояснить ся, не сповнили ся, о скільки можна оцінювати справи після су- часного положеня. У стодесятий раз запевню- вана „однодушність“ і „згідливість“ великих держав непокіть беззаставно Європу.

Соціал-демократичний велитель на глиняних ногах.

(□) Соціал-демократія чванить ся, як загально відомо, що она лише орудує „о ди- ного правдивою наукою“. В най- труднійших питаннях і найбільш замотаних справах уміє соціалістичний проводар і чер- воне дневникарство в одній хвилі найти роз- вязку.

Соціалістичні „отці церкви“ Маркс і Ен- гельс розвизали для всіх пересічних товари- шів всі питання по всі часи. Але як справді виглядає ся соціал-демократична „наука“ в дійсности. Розумні і чесні товариші призна- ють самі щиро, що здвигнена Марксом і Ен- гельсом будівля соціалістичної науки опи- рає ся на вельми хитких під- валках. Так між иншим найновіше чи- сло „Sozialistische Monatshefte“ з 30 січня с. р. в справі концентраційної те- орії на основі статистичного матеріялу по- дає короткий доказ на се, що основа соція- лізму не є гранітового скелею непомильної правди, лише мягкою глиною і лу- пливим черепом покvapних те- орій. В розвідці: „Чи дрібне господарство хліборобське має перевагу над великим?“ на-

І. Н. Поталенно.

Маленька гра.

(Дальше).

А між тим Прасов і Надія Александрів- на, ледви тільки відплили від містка, як по- пали на комічну подію. Лодка плила рівнобі- жно до берега. Обширний сад доходив до са- мого ставка і недалеко від води а навіть в самій воді росли старинні верби, що широко розпустили свої довгі галузи, які наклонюва- ли ся над водою і при найменшій вітерці купали ся у ній. Тут, під тими галузями, бу- ла вічна тінь, лучі місяця не проникали сюди а прибережна полоса саду видавала ся чор- ною, як берег, з яким она зливалася. Над садом і ставком царила незвичайна тишина. Птиці спали і лише від часу в просоню кричали і тріпотали крильцями. Серед тої глибокої тишини нараз роздало ся з двох лодки тертє, немов би лодка дістала ся на піскову мілину.

— Що се? — спитав Прасов.

— Ох, Господи Ісусе! роздав ся з те- мноти наляканий жіночий голос.

— Отто! Мабуть, якась лиха годана! промовив з тої самої темноти якийсь муже- ский голос.

— Та що се вкінці? — нетерпеливо кли- кнув Прасов.

Надія Александрівна голосно засміяла ся. Лодка задержала ся цілком, як би заупта- ла ся в сітях.

— Се ми, очевидно, попали у волок, по- яснила, сьміючи ся, Надія Александрівна. — Засьвітїть сїрник, інакше ми ніколи не роз- путаємо ся.

Прасов засьвітїв сїрник і перед его оч- ма станула дивна картина, якої він доси ще не бачив. По обох сторонах лодки у віддале- ню від неї в двох аршинах, стояли фігури з крайню заклопотаними та змішаними лицами. З правого боку по пояс в воді стояв селянин з чорною круглою бородою, з лівого боку баба, якої голова була повязана пестрою, чи- цевою хусткою. Обов они були в однакових костюмах, — довгих білих сорочках і обома руками держали по грубій триаршинній пал- ці. Показало ся, що до тих палок, в цілу їх довжину, була прикріплена сітка, яку они по- воли йдучи вперед, волікли по дві ріки. Се був волок, призначений головно для ловленя раків, хоть в него нерідко попадають ся і щупак та судак.

Прасов зацікавив ся сею картиною, сьві- тив сїрник за сїрником, а селянин і баба ди- вили ся незвичайно помішано, бо їх костюми не були призначені для стрічі з нанами.

— Ось так рака піймали! завважав іро- нічно селянин. Доброго здоровля вам, пані; вибачайте, просимо, не думали, що стрінемо.. А ну, жінко, починай розпутувати.

І она обов покляла палки на верхню во- ди, підійши до лодки і почали її випутувати з сітви.

— А що, ловлять ся раки, Андрею? — запитала селянина Надія Александрівна на те, щоби его осьмілити.

— Та де там! Ось вже осьмий раз за- ходимо, а піймали з півсотні, та щупачка і три плотички. Ось і вся наша удача.. Ну, слава Богу, розпутали!.. Щасливої дороги!

Лодка поплила дальше, а скоро вийшла в під верб, найшла ся під ярко-голубими лу- чами місяця. Прасов держав керму не в ту сторону, де широко розливав ся ставок, бо сей достаток води видавав ся ему монотон-

ним; лодка плила в напрямі до того місця, де ставок звужував ся і переміював ся у вузьку, розкинену на всі боки річку. Кар- тина, яка розвернула ся перед ними, уявляла ся і оригінальною і гарною. З одної сторони сад, з високими тополями на просторі цілого берега, що придавало ему вид темної маси, яка закривала небо, з другої зеленій шувар, що стояв неподвижною, збитою стїною, а в дали гладка рівнина, яка на широкім про- сторі піднімала ся в гору і зливалася з о- видом. Блідо-голубі лучі місяця осьвічували щедро всю картину, а на рівнині можна бу- ло розрізнити здалека стїжки збіжжя і розки- нені снопи.

Надія Александрівна гребла дуже пиль- но, але Прасов бачив, що та робота за тяж- ка для неї і що она ось-ось кине весла.

— Дайте-но я попробую гребти, сказав він, — може що небудь вийде.

— Та прецінь я знаю, що ви умієте пре- гарно гребти! Я виділа се по вашім лиці.

— О який з вас психолог! Уявіть собі, що ви не помилились! Я кожного року живу на дачі і плаванє на лодці є моім улюбленим занятєм.

— І я вас знаменито зрозуміла. Я пере- читала всі ваші гадки!..

Прасов спаленїв і подумав:

„Як би ти їх перечитала, то не поїхала би зі мною“.

А она продовжала:

— Ви бояли ся, щоби мій муж не під- озрівав вас, що ви любите ся у мені. Тому ви так усильно накликували его, щоби їхав з нами!..

„Она прочитала їх дуже точно“, допов- няв свою давню гадку Прасов і сказав:

— Ви вгадали, Надіє Александрівна! Але се так природне для чоловіка, який хоче

задержати добрі відносини зі старим другом!

— Даремні побоюваня! — відповіла она, сумно зітхнувши. — Даремні! Мого мужа ні- чим не розрухаєш. Він твердий як скала!..

— Може бути, що се тільки так здає ся! Чужа душа загадкою.

— Алеж ви по містечки гребете! Ну! я заставляю вас попрацювати! Я рішила ся цілу ніч плавати!

Прасов не відповів на се, вповні пере- сьвідчений, що подібні річи можна говорити тільки жартом. Его самого почало вже тиг- нути до постелі; прецінь нині его розбудже- но о шестій годині. Але ему було приємно розмахнути ся веслами в цілу ширину своєї здорової, витрвалої груди і він з розкошию гнав лодку з цілої сили.

Місця, що перелїтали по при них і о- ставали по заду, були крайню монотонні — з одної сторони тополя, з другої шувар, — і як би не капризні закривленя річки, можна би було подумати, що они стоять на однім і тім самім місці. Але в тій монотонности, се- ред глибокої тишини ночі було щось успоко- ючого і милого. Прасов завважав, що Надія Александрівна велела себе прилично і навіть солідно. Она говорила і сьміяла ся звичайно, без підозрливого реготаня, без різких переходів від одного предмета до другого, одним сло- вом говорила так, як може говорити жінка з мужевим приятелем, якого находить при- ємним товаришом розмови, але з яким зна- кома менше двох діб.

(Дальше буде).

носить сей „Organ für Theorie und Praxis des Sozialismus“ такий важкий удар науковому соціалізму:

„Значіне хліборобського питання для дальшого розвитку сторонництва виступає яснійше... Чи Марксієвська концентраційна теорія має значіне також для хліборобства? Спершу не висувано ніяких сумнівів проти того. Але в останніх роках погляд в сій справі так змінився, що розумні Марксієсти закинули вже безглядне значіне старої теорії для хліборобства. Не дасться заперечити, що дійсні обставини довели тут концентраційну теорію ad absurdum, що на селях господарства хліборобські не зменшаються а великі не збільшаються, але що розвиток іде там якраз відвратною дорогою... Розвиток хліборобства виявляє помножене малих і середніх підприємств а убиток великих господарств. Із статистики показуєся даліше, що витворчість малих і середніх господарств в нинішніх обставинах перевищує в багатьох випадках великі господарства! Але ще було би передчасно укладати окрему хліборобську програму. Але за те вважаю конавчею справою, щоби партія піддержувала і хоропила в хліборобстві малі господарства“.

„Товариші“ будуть мати чимало клопоту, щоби погодити вагу сих подій з догмою, яку поставив науковий патріарх Енгельс як обовязкову для соціал-демократичних членів:

„Се обовязок нашого сторонництва, пояснювати селянам ненастанно безглядну безвихідність їх положення, як довго панує капіталізм, безглядну неможливість у державі їх дрібно власности, безглядну певність, що капіталістична велика витворчість змете їх безсильні, застарілі дрібні господарства, як залізничий поїзд відкидає на бік тачки.“ (Jahrbücher für Nat. Oest. 3 F. XXVIII. 696).

Дійсний розвиток обставин не дасться знасильувати навіть „науковому“ соціалізму і під перевагою дійсности упадає нужденно соціалістична концентраційна теорія. Але кількож то соціал-демократичним робітникам пояснюєся хиткість соціалістичної науки? Они дають свої голоси і датки на рух, котрий опираєся на зовсім хитких теоріях. А партійні проводирі очевидно вистерегають ся своїм товаришам оповідати про сі сумніви, котрі розсаджують соціалістичну науку. Замість потребуєчим помочи людям вказувати дороги і способи, як они власною працею могли би собі улепшити житє, кормить їх соціалістичний проводир на вічах пустими і незрозумілими фразами і пускає марксієвські баньки будучини по водозі. Бідні сі безумці обманені, що гонять ся за сими „сучасними огнями“ блудними! Мільони і мільони корон з робітничих кишень промарнує соціал-демократія і за добрі гроші не дає товаришам нічого внишого — лише пусті векслі на державу будучини!

З життя молодіжи.

Відрадною проявою в житю молодіжи академічної гімназії належить уважати живу діяльність научних кружків під проводом дотичних професорів. (Проектуєся навіть видане відповідного альманаха). Але коли інші кружки, як історичний, етнографічний, природописний, спортовий, ествуютъ також по всіх інших гімназіях, то мабуть новоствію треба уважати ествование в академічній гімназії кружка фізіологічного, котрий є вже другий рік. Задачею сего кружка є розбудити у молодіжи більший запал до клясичної фізіології, як дисципліни, котра з поміж інших дисциплін, які входять в обсях гімназіальної науки, безперечно є найбільше в стані виховувати і убагородняти молодіж. Успішна діяльність сего кружка зазначила ся в останнім часі виставленем Софоклевої „Антигони“ в мистецтві перекладі Ніциньского.

Можна було побоювати ся, що представлене випадє карикатурно — показало ся о-

днак, що недовіра і скептицизм, котрі так часто остуджують не оден порив і запал, були безосновні. Представлене випадє зовсім удачно, а молодіж може бути вдоволенна, що її праця мала гарний успіх. Отже в вівторок дня 4. с. м в битком набитій салі „Сокола-Батька“ була нагода бачити нещасну дочку нещасного батька: рішучу, палку і сильну Антигону, сильну не лиш в любови, але і ненависти; була нагода чути її оборону святих, людському сердцю вроджених почувань, тих неписаних законів невидимою написаних рукою в противенстві до писаних законів, на яких опираєся державний лад; видіти бачили, як Антигона падає жертвою конфлікту з тим же державними законами, і чути її плач над внівеченою радостію свого молодого житя. Даліше бачили ніжну і гарну цвітку Ізмену, котра вправді є доброю і любячою сестрою — онаж хоче прецінь відтак разом з Антигоною признати ся до вини і разом з нею теріти — але є слабой волі і не чує в собі сили, щоби як слабосильна жєнщина могла спротивити ся розказови володаря.

З поміж вниших постатей не може безвразія проминути передо всім також постать Креона і Гаймона. Єще тої самої ночі, коли уступили вороги, видає Креон розказ, котрий є причиною всего лиха, а іменно, щоби не ховати тіла Полінейка, а лишити его на погали осам і птаству. Строгий сей, в поспіху виданий, розказ є неблагородний, бо Полінейк за свою провину, якої допустив ся, спроваджуєчи проти вітчизни ворогів, вже відкутував через свою смерть і жаден закон не велів також збезчещати трупа і замикати перед душою ворога Аду. Тому Креон мусить повести заслужену кару і мусить перекопати ся, що нерозвага, гордість, упертість і безглядне топтанє почувань людського сердця не ведуть до нічого доброго. Тому то і хор в своїй кінцевій пісні співає:

„Найперше діло, щасливим щоб бути — тра в голові розум мати; і те, що до богів безсмертних належить, тра найпильнійш шанувати“.

Гаймон знова під впливом „непобореної могутної сили любови“ до своєї судженної Антигони доходить в своїм конфлікті з батьком до крайности, коли ані лагідним способом не може его для себе і Антигони зєднати, ані перекопати его своїми аргументами і острогами.

Єсли ходити о гру і відданє роль, то треба сказати, що всі випали вдоволяючо, а деякі, пр Креона, Гаймона, Тейрезія, навіть зовсім без ніяких замітів. Голос Ізмени був ніжний і милий, але децо за слабий. Так само голос сильної і рішучої Антигони повинен проявляти більше сили і рішучости, а місцями може менше патосу — всеж таки коли має ся на увазі великі вмоги, які ставляє трудна роль Антигони треба сказати, що в цілости випадє роля дуже гарно. Постать вартового взята є з простолудя, тому то спосіб его говореня повинен бути менше ніжний і інтелігентний, а більше віддавати тон оповіданя простого чоловіка і більше містити в собі елемєнту розвеселяючого. Рецитація хорів випадє рівнож зовсім доб, є, темію, зберіганє ритму і розумінє характеру поодиноких пісень були зовсім удачні, так що уважно слухаючи можна було розуміти і поодинокі слова і зміст цілости.

Так і видко було, що вся молодіж беру ча участь в представленю працювала багато і совісно. Також що до зовнішньої обстанови сцени і ухахарактеризованя осіб не можна було нічого закинути. Саме представленє впередила інформаційна часть, в котрій для інформації публіки подано коротку основу цілої трагедії. Було б також вожаданієм, щоби на будучє ся інформаційна часть містила для вигоди публіки, менше обізнаної з клясичною літературою, також короткє поясненє про ролю і задачу хору і про зміст і характер поодиноких его пісень.

З запрошених гостей був м. і. також В. П. п. віцепрезидент Дембовский. Так віцепрезидент як і інші поважні голоси з публіки висловлювали ся про представленє з при знаєм, а се повинно бути лиш захоотою для молодіжи до дальшої праці в тім напраті. А іменно такі представлення повинні повтарятися що року, так щоби під тим зглядом виробила ся традиція і вправа. Гімназія з часом повинна би закупити свої власні костюми, щоби не треба було їх позичати.

Саля „Сокола-Батька“, як вже згадано више, була переповнена, навіть на жаль де-

як і пані мусіли стояти, а багато осіб з публіки мусіло вертати з нічим. Тому то на загальне домаганє молодіж ще раз повторить своє представленє в сию суботу д. 15. с. м. Початок о год. 6. вечером. Саля та сама. Не догідности, на які була наражена публіка за першим разом, будуть усунєні, а представленє, можна сподівати ся, випадє ще ліпше.

М. Б.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрацій, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

З державної ради.

На початку вторникового засіданя палати послів заявив міністер Георгі в своїй відповіді на запит в справі поміщеня, заосмотреня і одягу резервістів, покликаних під оруже ось що: Що до краввої оборони, видано всі потрібні зарядженя, щоби відповісти задачі. Командам краввої оборони в Галичині і Далматії дозволено постарати ся о мешканя, а в Галичині безслідно о запалом. Коли би знова квартирниковий закон виявив ся невистарчаючим, тоді мають винаняти відповідні мешканя з опалом. Лише в Далматії не було в деяких околицях відповідного поміщеня, тому поставлено відповідні переносні, огрівані бараки.

В Галичині розміщено резервістів, о скільки можна було, в касарнях, а також і в складах, отоплюваних печами. Касарні по найбільшій часті вистарчали. Війско, яке обривло службу коло обезпєки залізниць, уміщено також в опалюваних кімнатах. Також і часть кінноти і артилерії поміщено відповідно поза касарнями. Коні приміщено по части в збудованих при касарнях стайнях, а по части в виванятих стайнях. На всіх стаціях побільше в двоє місця для недужих, зроблено переносні бараки для недужих, словом, постарано ся о все, що лише є потрібне до відповідної опіки над недужими. Що підчас вправ, які відбувано на воєнний лад поза місцями залогі, не все поміщенє було відповідне, се виходить в природі річа. Жалоби в сій справі є неоправдані. Перед 31 роками в часі острої зими мусіло наше військо зносити в Герцоґовині і Далматії ще більші труди і знесло і побороло з веселим жовнірским гумором. (Перериваня, несупокій). Бєсідник не думає викликати розгорячованя, хоче мирно вилити на населєне. Пересадних доносів людей ворожих або антаґоністів армії не можна брати поважно і не можна сего узагальнювати, бо внакше виставлено би наше військо на несправедливий і хибний осуд як в краю, так і за границею.

Потім вияснював міністер в подробицях справу запровіятованя армії, при чім зазначив, що кромі додатку з причини поготови в сумі 10 сот., плачено дневно на провіянтя 20 і 10 сот. так, що в Галичині зріє звичайний додаток на поживу о половину і одну четвертину. Відтак обговорював бєсідник справу, які відносять ся до війска в Далматії. Що до одягу і вєкєпюваня, закупив заряд армії достаточне число теплого одягу, а особливо для краввої оборони вовняні сорочки, скарпетки, рукавички, шалики, світери, огрівачніг і ух. Заряджено також уживанє вовняного біля, яке було о всіх відділах війска до розпорядку. Кромі сего одержав кожний жовнір зимовий одяг. В справі теплого одягу пороблено як найдальші вигоди. Що до аналогічних зарядженє адміністрації спільної армії, звернув ся бєсідник до міністра війни і коли лише одержать поясненя, зараз подасть їх до відомо палати. При кінці своєї бєсідни просив міністер, щоби палата була пересвідчена, що всі війскові власти і команди є під кожним оглядом свідомі своєї відповідальности що до сего, що мають дбати про армію і єї потреби.

Підчас промови міністра кілька разів виязувала ся суперечка межі соціалістичними послєями, а п. Фрідманом (німец, поступ).

Пос. Зайц поставив внесок на отворєнє дискусії над відвідією міністра. Внесок сей відкинєно 175 голосами проти 121.

Палата приступила до дальших нарад над предлоґою в справі пекарского промислу.

По промові головного бєсідника Брайдля переказано предлоґу по думці внеска Льюзера, соціально-політичній комісії.

Відтак з переставленем черги наред прийнято много менних предлоґ. Принято також резолюцію д. ра Офнера, в якій звиває ся правительство, щоби предлоґило загальний закон про виясненя в цілях асанациї і будови дешевих мешкань.

Приступлено до першого читаня закона про похатництво.

Пос. Дальме (соц.) заявляє ся проти закона.

Пос. Діяманд зазначає, що предлоґа є низкою демаґогією. Правительство приємує до поменшеня консумції, бо попирає різні картелі, як останні — нафтовий і сїрниковий. Перечить, наче би ся торговля шкодила куцям. Останніми роками зменшило ся число похатників з 15 на 10 тисяч. Вкінці вносить, щоби закон відослати назад до комісії і то не до промислової, але соціально-політичній.

Пос. Старух жалував ся в зашиті до предсідника на поведєне галицких властей супроти руских сезонних робітників, які вїздять на заробок до Прус. Арештують їх іменно без причини на границі і відсилають домів, підчас коли польські переселєнці тішають ся попертєм. Коли робітники належать до війска, відставляють їх до найближшої команди, і тут карають строгим війсковим арештом, бо беруть їх до рядів. Так поступають навіть з людьми, які належать вже до загального ополченя. Бєсідник домагає ся відповіди на внесенний в тій справі запит.

Міністер Шустер відповідає на запити в справі замовленє для маринарки за границею, заявляючи, що він і предсідник кабінєта особисто посередничали в цілі віддачі робіт найдешевшій краввій фірмі. Коли мимо сего доставу одержала загранична фірма, то причина, якою руководила ся секція маринарки, лежить в тім, що остаточно виявила ся різниця в офєртах 664.000 К, при чім розходило ся також о скорість в доставі. Бєсідник запевнює, що все старати ме ся о попертє свого промислу.

Речєниця найближшого засіданя буде поданий в письмєнній дорозі.

Нарада сеніорів. У вторник в полудне вібрала ся комісія предсідників клубів для наради над дальшою програмою праці палати. Нареди не довели до ніякого вислїду. На внесок предс. Сильвестра уповажно предсідника до скликаня найближшого засіданя палати в письмєнній дорозі.

При кінці засіданя домагали ся соціалісти, щоби на чергу наред палати взяти закон про картель і гірничий закон, проти сего однак виступив пос. Абраґамович і заявив, що лучше є поки що полишити програму праці в завішеню, бо теперішнє положєнє є неясне, і не звісно, чи не покаже ся конєчність скликаня краввєх соймів.

Пос. Лєо зазначив згідно з останною ухвалою парламентарної комісії польського кола, конєчність скликаня соймів, тимбільше галицкого сойму, коли би виявила ся можливість порозуміня в справі соймовой виборчої реформи.

Предсідник міністрів гр. Штіргк, заявив, що є готовий скликати сойми в пізнійшій рєчєнци, а на дальшу проволочку парламентарної сєсї не може згодити ся правительство, бо могли би его випадки заскочити.

Супроти вторникового конференції предсідників клубів не є вкљюченим, що скарбова реформа буде полагоджена можливо полат. Великодни. Скарбова комісія має радити без перерви через два тижні.

Уряднича комісія. Комісія для урядничих справ приняла одноголосно внесок др. Глекля, який містить заяву, що комісія уважає ухвалу палати вельмож, щоби перейти до порядку над справою управилньєнє платні канцелярїйних офіціантів нарушенем достойности по-сольської палати і заявляє, що обстоєнє при своїх домаганях що до законного управилньєнє службових відносин сєї категорії урядників. Відтак приняла комісія внесок Форстнера про підвишенє платні вдів по державних урядниках, хоча представник правительства заявив ся проти дальших видатків.

Скарбова комісія радила у вторник над податком від тантєм і платні. П. Куранда звернув увагу на неможливість полагоди малого скарбового плану перед 15. лютия, супроти сего конєчне є дальше продовженє рєчєнця подаваня фасий. Питає міністра скарбу,

чи є готовий видати відповідні зарядження. Шеф секції Борек, відповідає, що не може нічого рішучого заявити, в кождім однак случаю міністерство скарбу надумає ся над можливістю продовження речинця. Се не могло би тривати довго, бо перешкаджають сему технічні трудності. Правительство вгляне ще в ту справу. По дискусії приступлено до голосованя.

Війна на Балкані.

Турки поправляють ся і бють Болгар. Болгарська агенція, яка не має інтересу в голошеню турецьких побід, таке доносить: Болгарске військо під Чаталджою цофнуло ся вчора о 5 до 6 кілометрів на нові становища, відперши напад турецького війська на цілий ліній, з вимкою найкрайнішого правого крила, де болгарські відділи були виставлені на перехрестний огонь з турецьких кораблів на мори Мармара і в заливі Чекмедже. Болгарські втрати є незначні (?), втрати Турків кілька тисяч. Болгарске військо потерпіло головні шкоди від шрапнелів турецької артилерії біля Буляір і наслідком того цофнуло ся з сеї місцевини. Болгари усунули з поля битви трупа погибших; було їх 5 до 6 тисяч, між ними 50 офіцерів. Здогадують ся, що число ранених виносить два рази стілько.

Про сі битви на лінії Чаталджи кажуть таке турецькі телеграми: В неділю і понеділок атакували Турки Болгар між Буляір і Ксамілло; Болгари цофнули ся на 6 кілометрів. На жаль, в полудне унеможливила мрака борбу. Коли прояснило ся, борбу піднято вдруге; турецьке військо обсадило Догон. Болгари полишили на полі борби 800 вбитих і ранених. Турки втратили 200 вбитих і ранених. 9 лютия напали Турки на Болгар біля Куру; битва тревала до сівночи; Болгари числили 10 тисяч, однак Туркам удало ся перейти ріку Кавак. Туркам ходить тепер о перекинєнє як найбільшого числа війська на лівню війни. Отсими днями знова відіхав з Царгорода відділ війська до побереж моря Мармара. Доси вислано около 60.000 добре уоруженого війська. Біда лише в причалуванєм до побереж, бо Болгари прагнуть гарматним огнем кождий відділ, що висідає з кораблів.

Найновіші вїсти з лінії Чаталджи доносять, що настала там хвилево тишина. Болгари хвалять ся, що Турки втратили оводі під Шаркей поверх 1.000 вбитих, а Болгари 60.

На півострові Галіполі.

На півострові Галіполі чи не найзавзятїше кишить бій. По обох сторонах бере ся по 30.000 жовнірів. Турки кажуть, що відперто Болгар на 7 до 8 кілометрів. Болгари цофнули ся по ріку Кавак. Турецьке військо висіло на сушу в Шарка, почім мусїли Болгари цофнути ся від Шарос аж до Байрамін, на правім береві ріки Кавак.

Під Адриянополем.

Дня 9 с. м. відділ турецького війська з Адриянополя зробив випад з кріпости і відперши болгарські відділи заняв місцевину Даледев, опісля вернув на своє первісне становище.

Урядово оголошують: Батеряї кріпости Чаталджа і Йосітєне під Адриянополем отворили оводі огонь на ворожі батеряї, який тревав до пізної ночі. Сего самого дня ворог (Болгари) виконав напад на східні укріпленя, при чім вивязала ся завзята борба, яка тревала 3 години. Наше військо не уступило із становищ. З ворожого літака кидано бомби до міста, однак они не нанесли ніяких втрат.

Зате болгарська агенція доносить: Острілюване Адриянополя тревало цілий день з перервами. Цїляно у ворога з тяжких армат. 8. і 9. с. м. понесли Турки величєвні втрати.

Біля Скутарі.

До париских дневників доносять з Цетинї, що в тридєвній борбі під Скутарі вбито або ранєно 126 (?) чорногорских офіцерів. Полягло двоє свояків королевої а один з єї братів поранений.

Мирові переговори Туреччини.

Туреччина вислала ноту до великодержав в просьбою о вмішанє великодержав в хосєн

мира. Однак із тих старань не вийде мабуть нічого, бо Болгария хоче дістати тепер не лише Адриянопіль, але також цілий адриянопільський віляєт і місто Родосто з портом над морем Мармара.

Великодержави не дуже то вірять в успіх свого вмішаня, але на всякий случай велїли Туреччині подати свої предлоги. В тїй цілі виїхав Гаккі паша до Лондону.

Найновіша вїсть каже, що амбасадори великодержав прийшли до пересвідченя, що в теперїшній хвилі вмішанє не є ані можливе, ані бажанє.

Австрия вступає ся за Румунією.

Дневник „Adeverul“ оголосив вчєра статью про стан румуньско-болгарских переговорів і ствердив, що відносини між обома державами знова погіршили ся. Тому звернула ся Румунія до Австро-Угорщини з просьбою о безпєреднє вмішанє в користь своїх домагань. Отже переговори ввійшли в нову фазу.

І дійсно, як звїщає „N. Fr. Presse“, Австро-Угорщина в приятельській спосіб звернула ся до Болгарії в румуньській справі.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Калєндар. В пятницю: руско-кат.: Трифона; римо-кат.: Валєнтия. — В суботу: руско-кат.: Стрїт. Господнє, римо-кат.: Фавстива.

— Право прилюдности. Міністер просвіти надав І. кл. жін. прив. реалн. гімн. СС. Васильянок в Станїславові право прилюдности на шк. р. 1912/13.

— Справа соймової виборчої реформи Вчєра відбула ся у міністра Длугоша у Відні довірочна конференция в справі виборчої реформи до галицького сойму. Брали в нїй участь з української сторони др. К. Левицький і Макух, а з польської: Длугош, Лєо, Абрагамович, Ставїньський і намїсник др. Божиньський. Конференция не довела до повного порозуміня. Українські відпоручники предложили много домагань, на які Поляки не згодилися. Дальших нарад у Відні вже не буде. Спїрні питання будуть полагоджені у Львові.

Предсїдник др. Лєо задумє скликати соймову комісію для виборчої реформи на день 24. с. м.

— Промоция п. Василя Левицького, ц. к. гімназьяльного профєсора в Ланьцутї, на доктора фїлософії відбула ся внінї о год. 12-тїй в полудне на львівськїм університетї. Промотором був проф. Студивський.

— В надецькій школі у Львові заведено сего року науку рускої мови. Учуть проф. др. Ол. Сушко.

— Україна на дипломатичнім торжї. Не знати, що привіз кн. Гогєвльогє з Петербурга в відповіді на лист австрійського цїсаря до царя. Австрійська печать є оптимістично настроєна, але здає ся, що не все є в порядку. Дневники, які черпають свої вїсти з міністерства внутрїшних справ, дєскретно стверджують, що між Австрїєю і Росїєю не дійшло до порозуміня. На перешкодї стоїть уривильненє справи сербської, альбанської і української.

Із звїсток „N. fr. Presse“ можна вносити, що українська справа є стємою дискусії між Австрїєю і Росїєю і що російське правительство ставляє єпір основаню українського університету у Львові. „N. fr. Presse“ протєстує проти сего, щоби східно галицька справа ставала предметом міжнародної політики, бо є она внутрїшню справою Австрії. „Ми не журимо ся тим, як поводить ся Росія із своїми Українцями — пише „N. fr. Presse“. І тому не позволимо мїшати ся до політики супроти Русинів в Австрії, тим більше, що они є вірні нашої державі.“

Україна стає на всєсвітній видівні. Під таку хвилю треба, і ще раз конче треба внутрїшньої сили, щоби ми не стали спортовим мячем.

— Доповнячий вибір до сойму покінчав ся, вибором предсїдника міста Наймана поєсло; він одержав 5,734 голосів. Український

кандидат др. Л. Цєгельський зібрав всего 553 голосів. І не дивниця, Український Львів сїють. Організация на папері і комплетно вічєго не робить, хїба від часу до часу вирєє ся який народно демократичний „інспектор“ чи посол з фавєрверками слів, а опісля знова блаженна тишина. Тихої, будєнної але безвиинної і щирої праці нема. По часах безкористовної праці відспїрано вже панахиду.

— Нові приписи для однорічних добровольців. Міністерство війни видало нові приписи що до служби однорічних добровольців. Давнїше мусїли вєї добровольцї складати іспити на резервових офіцерів, а коли хто не зложив іспита, мусїв „за кару“ служити другий рік. Тепер знесено другий карний рік, затє міністерство, хочацї заєвнвити собі відповідний матерьял на будучих резервових офіцерів, видало нові приписи. Почавши від 1913. р. будуть однорічні добровольцї, по покінченю 8—12 тижневого „виобразуваня новобранців“ (Rekrutenausbildung), ділити ся на дві часті: на таких, які надають ся на резервових офіцерів і на добровольців, які не мають таких даних. Для перших будуть при полках окремі школи до виобразуваня на будучих резервових офіцерів. З сеї школи будуть они через прочу часть року служби черпати теорєтичне і практичне військове знанє, почім при кінци року будуть приушєнє до складаня офіцерського іспиту. Другі знова будуть по виобразуваню новобранців придїлені до подинючих компаній, і тут відбувати муть прочу часть однорічної служби. В новій видачі вказівок для військових шкіл, згадано як предмет науки в планї для шкіл, які виобразувують на резервових офіцерів, і „поступованє в справах чєсти“. Науки сего предмету мають удїляти вже в сїм році, а має она обняти орієнтацію в справі потрібних постанов приписів про т. зв. „кодекс чєсти“, і „поучаючє“ обговорєнє актуальних справ.

— Вбитє соціялістичного посла. Вчєра, на північно-західнім двірцї у Відні склала ся небудєнна подїя: Робїтник Павло Куншак вистрїлом з бровнїнга вбив соціялістичного посла Шумаєра о 11. год. в ночі із Штокєрав і висїв з вагона, підїйшов до него Куншак і стрїливши два рази з бровнїнга до Шумаєра положив єго трупом. Одні з присутних на перонї кинули ся ратувати Шумаєра, а другі ловити Куншака. Однак Куншак не втїкав, лише промовив: „Не ловїть мене, я сам віддаю ся в руки поліції“, а стрїляючи мав сказати: „Се моя мєсть“.

Сєй безперєчно дикий вчинок зродив ся у Куншака на тїлї нужди, яку він, як член нїмєцького хрїстиянсько-сусїпльного сторонництва, мусїв терпїти, бо соціялістичні робїтники-токари не хотїли разом з ним працювати і бойкотували єго. Крім того був Куншак, як здає ся, ненормального ума, тому допустив ся такого гидкого, нехрїстиянського злочину.

Посол Шумаєр становив визначну силу між відєнськими соціялістами і особливе завзявто поборював хрїстиянських сусїпльників.

— Смерть сєстри Сьв. Отця. З Риму доносять, що оводі померла в Римі сєстра Сьв. Отця, Рожа Сєрто.

— Населєнє міста Чернівців. Після останного урядового сєису населєня виносять число мешканців буковиньської столиці 82.554 не вчєсляючи сюди 2.897 стоячого в нїй війська. По розговірній мові є в Чернівцях: 40.615 Нїмців (тут зачислені і жиди, що своїм числом займають перше місце між иншими народностями в Чернівцях), 14.737 Поляків, 14.246 Українців, 12.526 Румунів, 365 Чєхів і Словаків, 24 Словінців, 7 Сєрбо-Хорватів, 12 Італїйців і 28 Мадярів. „Нова Буковина“ замїчує, що сї числа зовсїм не відповідають дійсному станови. Вистарчить тїльки пригадати собі тї неправильности і обманьства, якими Волохи і Поляки використовують несєвідомість нашого народу та освалїсть єго інтелїгенції вєма силами побільшували в нахабний і злочинний спосіб чисельну силу своїх націй на кошт Українців. Країна би вже була пора подбати українській інтелїгенції, щоби слїдуюча перепись не застала буковиньську українську сусїпильність в такім стані самосєвідомости як попередєва.

Оповідні.

— З Городєнни. Тов. „Взаїмна Поміч Учитєлів“ і тов. „Учитєльська Громада“ в Городєнцї устроєє в суботу 15. лютия в салї „На-

родного Дому“ в єчерниці з танцями. Вступ 1 К, стрїй снаєдеровий, початок о 9 год. вєчером. (494).

— Перенєсєня. Намїсник перєвїє К. Хмєлєвського, концепїста намїсництва, в Тєребовлї до Ряшєва і концептових практикантів намїсництва: В. Нєволянського з Богородчан до Тєребовлї, А. Онїшкевича зі Львова до Дрогобича і С. Самоковського зі Львова до Ланьцута.

Наука, умїлїсть і письменство.

Іван Вєрхратський.

Наша правопись.

(Дальше).

В українських книжках находим: лєлія, у нашого галицькоруского люду: лїлія, лєлія. В піснї часто та сама співанка вимавляє раз лїлія, раз лєлія. Приводим тут на примір коладу співану в Болехові.

Люляй, люляй, лїліє!
Люляй, лєліє!
Породила дїва сина
Дїва Марія,
Не мала го в чїм скупати
Дїва Марія,
При водаці, у кїрниці
Там купала Суса Хрїста
Дїва Марія,
Люляй, люляй, лїліє,
Люляй, лєліє!
Не мала го в чїм повити
Дїва Марія,
Пїшла она до престолу,
Взяла шати із престолу
Дїва Марія,
Люляй, люляй, лїліє,
Люляй, лєліє!
Не мала в чїм колїсати
Дїва Марія,
Межи трома вїтварями
Колїсочка з кутасами
Дїва Марія,
Люляй, люляй, лєліє,
Люляй, лєліє!
А хто прїйде, заколише,
Ісус Хрїстос тим ся тїпїт —
Дїва Марія.

Місто лїнія говорить наш люд: лєнія, лєнія; місто фамілія говорить часто люд: фамєлія.

Що має значити: р в укр. язичї не може мьгчати ся? До того приводить автор слово: рїзати. Тим часом р мьгке находим в гуцульскїм косарь рїдї, косарє (косаря). Українцї з початку писали кобзарь, кобзаря і тепер (у Гуцулів: тепєрь, у Українців дєкуди: тепєра) пишуть кобзаря, а і автор каже, що ми закинули говорити „рабий“ місто „рябий“. Пишемє і кажемє: б у р я (в говорах: б у р а, б у р е, б у р є). Мало змягченє р, котрє означимо через р' стрїчаємє в говорі долївскїм: косар', качур', верба, вер'х, сер'це, б'єр'є за (по при бер'єза), смер'єка, дер'ти, тер'ти, бур'є; рїдкий, рїзати, рїсний, трїсти, п'єр'єц гл. Про говор долївскїй. Нап. Ів. Вєрхратський. Стор. 3. Записк. Наук. Товариства ім. Шевченка XXXV—XXXVI.

Застановимо ся дрібку на вираженю: „вимова таких слів ще не устатковала ся“. Єсли на пр. у кого син на університетї нічо не робить, гуляє і легко проводить время а відтак отямить ся і стане пильно працювати, щоби осягнути потрібний стєпень, чи яко профєсор, чи урядник, лікар і т. п., то кажемє: син єго устатковав ся, тепєр з него стато чний чоловік. Але говорити „вимова устатковала ся“ мов яка вїтрогонка, се мєвї видає ся чудно. Певна вимова рівно як і правопись може лише стати сталою, устатити ся.*

Щоби правопись для вєїх Русинів (в Галичинї, Буковинї, на Угорщинї і на Українї) була одна, єсть річю нами дуже бажаною.

*) сталої уживає ся у люду (сталїй покупець; стала праця, стала платня; з зарїбника усталити робїтника), та дєкотрим прїтьма хоче ся що внього, бо в польскїм єсть staly. Нєперєчно єсть в польскїм, єсть і в рускїм. Але утворюють собі новє слово: „постїйний“ після російск. постоянный. Слово добре, тїлько людо єго не вживав. Від ста-

Але по крайній мірі тепер — єсть се просто неможливо. Обставини, серед яких доводиться нам коротати життя, непригожі і так ріжнородні, що одностайність в правописі не може утвердити ся. Если Галичина і Буковина, хоть і дуже в плачевних обставинах, єще як-так згодні — то вже Україна проживає в таких відношеннях, що і жадати тут якої одностайності з нами на тепер відхоуче ся. А Русь угорська живе знов в обставинах зовсім одмінних, а до того література руска на Угорщині ледво блимає; угорські Руснаки представляють такий занепад рускої життя, якого на тій нещасній Малій Русі нігде не знаходим.

По тій заяві д-ра Смалє Стоцкоґо появили ся в „Ділі“ ч. 215. з 24. вересня, ч. 220. з 1. жовтня і ч. 221. з 2. жовтня, статі: „Ще у справі нашої правописи“ д-ра С. Томашівського, в котрих він відповідає д-ру Смалє-Стоцкоґу. Безперечно вираження „анархія“ в нашій правописі і тим подібні наріканя усилені. Жалкі наріканя на правопис не тільки у д-ра С. Томашівського, але і у інших лиць і корпорацій брані через верх.

Але не в однім має — по нашій думці — д-р. С. Томашівський слухність, а д-р. Смалє-Стоцкоґий робить закиди неоправдані, що вже в горі змічено. Повторює ся тут важна гадка: „обовязкова одностайність для австрійської України і зближене до закордонної“, але тепер, як висше згадано, неосущима.

Не одвітне, а таки по просту чудне єсть сказане про „польські похибки“ в означаню знаками і і і. В тій то статі, котра будь що будь, хоть і веде про правопис, отож про річ, по мойй думці, меншої ваги, але все таки заходить в царину наукову, стрічаєм виражене пригадуюче нам хиба давніше якимсь Поляком гумористично написаний лист захожого Чеха, залюбованого в гарній Юльці:

Luby Ulka — prosim tego —
Ucz si język niemieckiego
де розказує ся про ріжні диварности Поляка:
Co sam diabel nie wymyslal
Co I w gurze poprzekryslal...

Такими то „затраченими“ Чехами-бемаками і юрними Німцями роілась давніше наща Галичина. Головно були то захожі урядники а також купці і ремісники; всі они були „завзятыми“ противниками Поляків а горячими поборниками німеччини, та не богато пошкодили Полякам, не богато помогли Німцям. Діти сих німечких „патріотів“ стали перегодом — при зміненях обставинах — всеполяками, забули про німеччину, а хотіли-б всіх і вся спольщити та приносять Полякам лише шкоду а не пожиток, хоть дуже їх вхваляють розлі та коротковорі провідники всеполяків. — Наші народовці, що так все деклямують про „оригінальність“, що навіть я зик (Sprache) для „оригінальності“ хотіли-б зміняти на „мову“, ті самі народовці „похибками“ зовуть иноді річ, котра не взята слівом від других, а виробила ся самостійно як пр. польске і.

Хоть в дечім з д-р. С. Томашівским не згоджуємо ся, ми далекі від того, щоб єго тому оскверняти або менше цінити. Противно заявляємо, що хоть тон єго бесіди трохі за палкий, всюди видко горяче залюбоване до рідної бесіди, а то залюбоване так ділає, що всюди подаємо єму приязну руку.

В ч. 244. „Діла“ з 29. жовтня подав Василь Сімович свої замітки в статі: „В справі анархії в нашій правописі“. Коли у д-ра С. Томашівського видко залюбоване до предмету, коли у д-ра Смалє-Стоцкоґо бачимо апольогію власної єго граматики, а в данім разі анальогію поданої в тій граматичі правописи, котрої бажає боронити „глубокими дослідами

лий зовсім правильно утворює люд усталити. Сталий слово в живане у люд у для декотрих „неможливе“, бо пригадує польске stały. Зате крадене з польского „сравоздане“ декотрими „зватокками“ захвалює ся яко „зовсім правильне“.

науковими“, то у Василя Сімовича не бачимо нічого, тільки на жаль розповсюджене тепер у части наших писателів живе почуванє своєї великої вартости. На чім опирає ся тот велика вартість, годі сказати. На Василя Сімовича покликав ся д-р. С. Томашівський яко на знателя правописних річей (бачите велике дуже діло!) — та се дуже неприємно вразило, а навіть образило єго. Він застерігає ся, що полемізувати не буде, „бо ділком не має амбіції на те, що-б за ним було останне слово і тому...“ тому, що серед теперішних обставин у нас, на жаль, до полеміки беруть ся із дуже невеличким засобом знанія і правописної справи і історії мови (язика) і її законів так, що полемізувати на ніщо (= папіс, ні-ні-що) не здаєть ся“. Як сам Василь Сімович каже, учить в гімназії вже від девять літ рускої граматики з підручника д-ра Смалє-Стоцкоґо і д-ра Гартнера і віколи не мав ніяких трудностей ні що до самого предмету, ні спеціально що до правописи. Зовсім ніяких не має труднацій. Мабуть тоє єму велику сирагляє „фрайдацію“.

Здає ся, Василь Сімович се велич не аби яка, бо навіть німечкий язык зачислює до „закостенілих мов“. Що-ж то до перва наш свіжий язык чи там „свіжа мова“ — то алє, такого свіжого языка мабуть на світі нема!

Ріжні вимови тих самих звуків допускає ся — говорить Василь Сімович — і тому (!) наща інтелігенція загалом говорить погано по українськи.

Не перечу, що в школах середних треба старати ся о рівномірну вимову. Але в школах людювих по части таки мимо усильної праці учителів людювих діти все вимавляють своїм місцевим говором, а тоє зовсім не пошкодить їх рускій бесіді. Найліпшим приміром нам можуть стати пр. лемківські школи. Най по потрудити ся учитель діти вучити вимавляти сливки а не сливки. Була-б се лише неопотрібна і безпожиточна страта часу наставляти діти, щоби зміняли вимову язика, який докола себе чують. Наука не єсть пустою забавкою, а з неї мусить сивляти дійсвий пожиток для народу.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 13. лютия.

Відень. Fremdenblatt пише, що кн. Гоґенльогого прийнято на російськім дворі дуже ласкаво. З виміненх листів між обома монархами пізнаєть, що приязні взаємини між віденьським і петербурьским двором остали незмінені. Що до політичних справ межі обома монархіями, то ріжничі поглядів затерають ся.

Царгород. „Аляндар“ доносить пре побіду Турків коло Яніни. Грецьке військо має бути знищене. Турки здобули 13 гармат.

Париж. (ТКБ). Правительство постановило, щоби день 18. лютия, в яким обійме уряд нововибраний предсеітник Поанкаре, признати державним сьвятком(?).

Петербург. (Пет. Ар.) Комісія державної думи для справ війська і маринарки приняла довірочний начерк закона в справі кредитів на дальший розвій оружної сили і доповненя матеріалу артилярії.

Софія. (Б. Ар.) Відпоручники Сарафов і Гіка відбули вчера по полудни в справі болгарско-румуньского непорозуміння першу конференцію. Відбувала ся она в міністерстві заграничних справ і тревала годину.

Осака. (Япанія). Також і тут відбули ся демонстрації проти правительства. Збурено доми кількох послів, які належать до правительства сторонництва.

Петербург. (ТКБ). Дума відкинула 180 голосами проти 119 наглість запита в справі незаконного поведєня з в'язнями, засудженими на прамусові праці в Орлі.

Рим. (Ар. Стеф). З Цетинії доносять: Правительство рішучо відмовило дозволу на переїзд відділу італійского Червоного Хреста до Скутари.

Бунарешт. (ТКБ). Кн. Карло виїхав до Берліна, де перебуває 3 тижні.

КІНО „КОПЕРНИК“
Sans-Rival
ул. Коперника ч. 9
у Львові.
Представленя відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В неділі і сьвята від 3 до 11.
Добірна програма.
489

!!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною кравкою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіл і дає шкільній молодезі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників І. класи середних шкіл, але при недостаті иншого підручника й для учеників висших класів, для руских виділових шкіл, для семінарий і лицей та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчачьх бурсах і інститутах, а іза своєї приступности також для наших читалень для селян і міщан. З хісною може повчити ся з него нашої історії й кождий осьвічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 Р. після часу середно-європейского.

Замітна. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечєром до 599 рано означені підчеркненем чисел минутювих.

Візиты зі Львова

з головного двірця:

- До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8³⁵, 2⁰⁵§, 2⁴⁵, 3⁴⁵*, 5⁴⁶†, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11¹⁰.
- *) до Ряшева, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.
- До Підволочиск: 6¹⁰, 10³⁵, §2¹⁶, 2²⁷, 2⁵⁰†, 8⁴⁰, 11¹³.
- †) до Красноґо. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
- До Черновець: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3⁰⁵*, 6²⁸†, 7⁵⁸*, 11⁰⁰.
- *) до Станіславова, †) до Коломиї, *) до Ходорова кождого почередного дня перед неділю і сьвятюм.
- До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 10⁰² §, 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵. §) Від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат сьвята.
- До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁵.
- До Сокаля: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11³⁵*)
- *) до Рави рускої (лише в неділі).
- До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.
- До Підгаєць: 5⁵⁵, 4⁵³.
- До Стоянова: 7⁵⁵, 6⁰⁰.

з двірця „Львів-Підзамче“:

- До Підволочиск: 6²⁵, 10⁵⁵, 2²⁹*, 2⁴², 3⁰⁷†, 9⁰¹, 11³⁰.
- †) до Красноґо. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
- До Підгаєць: 6⁰⁹, 1²¹*, 5¹⁵, 10⁴⁰§).
- *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.
- До Стоянова: 8¹², 6¹⁷.

з двірця „Львів-Личаків“:

- До Підгаєць: 6²⁸, 1⁴⁰*, 5³⁶, 10⁵⁹§).
- *) лише до Винник. §) до Винник лише з Підгаєць: 7⁰⁸*, 10³¹, 6¹¹*, 9⁴¹, 11⁴³§).
- *) з Винник, §) з Винник в суботу і не
- Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2. Нр. сходів II.
- Поїзд особовий зі Львова до Красноґо відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.
- Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6⁰²,

Брошуру:
Йосиф II. чи Ян Казимир?!
(з нагоди сьвяткованя мнимої 250-літної річниці естєованя Львівского Університету).
можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Асекуруйте своє майко від огню в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на слұчай пожежі не понести страи, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в руским товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского тсварїства асекураційного, тільки одан „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечєня селяньских будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносять зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінятелів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виконують ся селяньські діла. Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять в кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, по заги, пенсія).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитогі готівк/, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариства взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Приїзг го Львова

на головний дворець:

- З Кракова: 2²², 5⁴⁵, 7²⁵, 8⁵⁰, 1¹⁰ 10⁰⁵, 1³⁰, 2⁰⁰§, 5⁴⁰, 7²⁵†, 8²⁵, 9⁵⁰.
- *) з Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.
- З Підволочиск: 7²⁰, 11³⁰, 1⁵⁰ §, 2¹⁵, 3⁰⁵.
- †) з Красноґо, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.
- З Черновець: 12⁰⁵, 5¹⁵ §, 5⁴⁵†, 7⁴⁰, 10²⁵*, 1⁵⁵, 5⁵², 6²⁵, 9³⁴.
- *) зі Станіславова, †) з Коломиї, §) з Ходорова кождого слідуючого дня по неділі і сьвяті.
- Зі Стрия: 7²⁸, 11⁴⁰, 4²⁵, 6⁴⁵, 10¹⁹ §, 11⁰⁰ §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і рим.-кат. сьвята.
- З Самбора: 7⁵⁰, 9⁵⁵, 2¹⁰, 8³⁰
- Зі Сокаля: 7¹⁰, 1²⁵, 7⁵⁷
- З Яворова: 8¹², 4²⁰
- З Підгаєць: 11¹⁰, 10²⁰
- Зі Стоянова: 10⁰¹, 6³⁰

на дворець „Львів-Підзамче“:

- З Підволочиск: 7⁰¹, 11¹¹ 1³⁰*, 2⁰⁰, 5¹⁰ 10¹², 10³¹†)
- †) з Красноґо, *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.
- З Підгаєць: 7²⁶*) 10⁴⁹, 6²⁹*) 10⁰¹, 12⁰⁰§)
- *) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.
- Зі Стоянова: 9²¹, 6¹¹

на дворець „Львів-Личаків“:

- З Підгаєць: 7⁰⁸*, 10³¹, 6¹¹*, 9⁴¹, 11⁴³§)
- *) з Винник, §) з Винник в суботу і не
- Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2. Нр. сходів II.
- Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

на головний дворець:

З Брухович: що дня: 6⁵⁵.

З друкарні В. А. Шийковського у Львові.